

PC-9559/DL

Z-8/2120

RESEARCH METHODOLOGY-I

Semester-I

(M.Phil.)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 4 Credits

Note : There will be 8 questions in total spread into two sections.
The candidate are required to attempt any *four* questions selecting at least *two* questions from each section.

SECTION – A

- I. Conceptualising Research Methodology. Also bring out significance in the social sciences.
- II. Are there Scientific methods of research in social sciences? Illustrate.
- III. In what way the research design is formulated keeping in view the prescribed parameters? Discuss.
- IV. Explain the term Hypothesis giving its importance, types and significance.

SECTION – B

- V. What are the principles, concepts and types of sampling?
Explain in detail.
- VI. There are various modes by which Data is gathered.
Critically discuss.
- VII. Write a note on processing and analysis of Data.
- VIII. How do you analyse research ethics in the current scenario?

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ-A

- I. ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ।
- II. ਕੀ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਣ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- III. ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖ ਦਿਆ, ਖੋਜ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- IV. ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵਿਚਾਰੋ।

ਭਾਗ-B

- V. ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਦੇ ਨੇਮ, ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ? ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

- VI. 'ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਢੰਗ ਹਨ।' ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VII. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।
- VIII. ਚਲੰਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਖੋਜ ਸਬੰਧੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ?
-